

Nastavljena je suradnja Kluba znanstvenika UBH Prsten, Hrvatskog agroekonomskog društva i Odjela za poljodjelstvo Matice Hrvatske. Deveto zajednički organizirano događanje bilo je 12. travnja 2018. godine. Pod sloganom „I MALO JE VELIKO – mogućnosti za poduzetnike“ tema je bila medijski i poduzetnički manje zastupljena voćna vrsta – LIJESKA.

U prepunoj maloj dvorani Matice hrvatske, nakon pozdrava pročelnice Odjela za poljodjelstvo Matice hrvatske dr. sc. Ljiljane Skočić, dvosatno ugodno druženje započeto je predstavljanjem knjige „Lijeska“, autora dr. sc. Ive Miljkovića, profesora u miru Sveučilišta u Zagrebu Agronomskog fakulteta. O knjizi su, osim autora govorili dr. sc. Krunoslav Dugalić, ravnatelj Hrvatskog centra za poljoprivredu, hranu i selo te mr. sc. Frane Ivković, Hrvatska voćarska zajednica.

Prof. dr.sc. Ivo Miljković, doajen hrvatske voćarske znanosti i struke iako duži niz godina u mirovini, ne posustaje nego nas svakodnevno razveseli svojim uradcima, a ovaj puta monografijom-knjigom o lijesci, započeo je dr. Dugalić. Prof. Miljković je dobitnik brojnih priznanja od kojih se izdvajaju Državna nagrada za životno djelo u znanosti, Nagrada za životno djelo za razvoj voćarske znanosti, nastave i struke koju su mu dodijelili hrvatski voćari na savjetovanju Hrvatske voćarske zajednice i Nagradu za životno djelo za razvoj maslinarske znanosti, nastave i struke koju su mu dodijelili hrvatski maslinari. A tu su i inozemna priznanja. Prof. dr.sc. Ivo Miljković bio je imenovan od Međunarodnog hortikulturnog društva među 5 vodećih znanstvenika u znanstveni komitet za tri međunarodna kongresa o lijeski (Avellino, Alba i Ordu) te je imenovan u užu skupinu specijalista za lupinasto voće „Nut Production Working group“ FAO u Rimu. Bio je prvi predsjednik, prije 40 godina, današnje Hrvatske voćarske zajednice. Sama knjiga sadrži 350 stranica te će postati nezaobilazno štivo i pomoć uzgajivačima lijeske kao i onima koji se namjeravaju baviti uzgojem lijeske. Knjiga će dobro doći stručnjacima te napose studentima poljoprivrednih fakulteta, veleučilišta i poljoprivrednih škola da obogate svoje znanje, zaključio je dr. sc. Krunoslav Dugalić.

Nakon toga, mr. sc. Frane Ivković iskoristio je priliku da nas kao dugogodišnji poznanik profesora Miljkovića „provede“ kroz njegov stručni i znanstveni rad. Spomenuo je profesorove realizirane i projekte koji čekaju svoje oživotvorenje. I sam kao dugogodišnji voćar, posjeduje preko 50 ha pod jabukama, te kao praktičar i osoba koja svakodnevno primjenjuje novine iz voćarstva ali i iz ekonomike, mr. Ivković je u nekoliko navrata istakao da „stanje u voćarstvu se jedino vidi u samom voćnjaku“. Voćnjak ne može skriti loše ali niti lažno prikazati da je nešto bolje nego što jeste.

Da i „brojke mogu biti poezija“ prikazao je doc. dr. sc. Lari Hadelan, pripadnik mlađe generacije hrvatskih agrarnih ekonomista. Kako i reče voditelj cijelog druženja, Lari nije dio „salonskih znanstvenika“ jer nakon okončanog fakulteta, prvo je radio u bankarskom sektoru, zatim kao mikroekonomista te je danas član Zavoda za agrarnu ekonomiku i ruralni razvoj Agronomskog fakulteta. On je publikumu predstavio svoja razmišljanja u prezentaciji „Ekonomika proizvodnje lješnjaka i mogućnosti financiranja iz EAFRD-a“.

Po doc. Hadelanu, lijeska ima dobar ekonomski potencijal i dobro je rješenje za mješovita gospodarstva i „part-time farming“ tj. mala poljoprivredna gospodarstva. U odnosu na druge voćne vrste, troškovi podizanja nasada lijeske su znatno niži. Tako je u odnosu na lijesku, trošak

podizanja oraha za 10% veći, a za jabuku veći čak za 174%. Sama profitabilnost je niža kod lijeske, ali je velika pogodnost mogućnost odložne prodaje tj. manji su tržišni rizici. Lijeska je manje radno zahtjevna kultura (oko 345 sati/ha) u odnosu npr. na šljivu (400 sati/ha) te naročito na borovnicu (3950 sati/ha).

Govoreći o EU fondovima doc. Hadelan je naglasio da su danas prisutni nikad povoljniji uvjeti i dostupnije mogućnosti financiranja, a procedura je vrlo jednostavna. Naveo je dva primjera povlačenja sredstva i to kroz dvije mjere Programa ruralnog razvoja.

Prva je Mjera 6 – Operacija 6.3.1. koja je namijenjena malim poljoprivrednicima s potporom od 15.000 EUR-a, bez potrebe za vlastitim sufinanciranjem. Isplata je u dvije rate i to na početku projekta i po završetku, a dozvoljena ulaganja su bez ograničenja, osim dostavnih vozila. Do danas su bila 2 natječaja i to 2016. godine (996 prijava i 996 odobrena projekta) te 2017. godine (3.918 prijava od čega je 1.355 odobrenih). Ukupno je kroz ovu operaciju dodijeljeno oko 553 milijuna kuna (85% EU + 15% RH). Sljedeći natječaj se očekuje u lipnju 2018.

Druga je Mjera 6 – Operacija 6.1.1. i namijenjena je mladim poljoprivrednicima tj. do 40 godina starosti uz uvjet da nisu duže od 24 mjeseci nositelji PG-a. Potrebna je ekonomska veličina od 8.000 eura na više. Potpora iznosi 50.000 EUR-a bez potrebe za vlastitim sufinanciranjem. Prvotno je uvjet bio da poljoprivreda mora biti osnovna gospodarska aktivnost 5 godina nakon konačne isplate, što se naknadno ublažava. Do sada su bila dva natječaja te je u prvom bilo 282 prijave i svi su odobreni te u drugom 748 prijave a 366 je odobreno.

Na kraju je doc. Hadelan zaključio da se na ovakav način uvodi red u sektor i obavlja selekcija uspješnih gospodarstava, a značajni su učinci potpora na poljoprivredu i ruralni prostor.

Nakon promocije knjige i izlaganja razvila se duga diskusija u kojoj su sudjelovali mnogi, a poticajna stručna, znanstvena i prijateljska atmosfera omogućila je jednostavnost vođenja druženja koje je trajalo preko dva sata, što to je ovaj puta odradio potpisnik ovih crtica. Na kraju se voditelj zahvalio svima nazočnom, a posebno članicama i članovima HAED-a i UBH Prstena na odvojenom vremenu.

Knjiga se može naručiti putem e-maila: hrvocarskazajednica@gmail.com ili kupiti u prostoru Hrvatske voćarske zajednice: Savska cesta 183, Zagreb (radno vrijeme: 7.00 - 15.00 sati od ponedjeljka do petka).

Više o ekonomici proizvodnje lješnjaka i mogućnostima financiranja iz EAFRD-a od autora, a upit na mail lhadelan@agr.hr.

Priradio

Ivo Grgić